

СТАНОВИЩЕ

ОТНОСНО ЗАСТРАХОВАНЕТО НА ОТГОВОРНОСТТА НА РАБОТОДАТЕЛЯ

Кръга на имуществената отговорност на работодателя е очертан от разпоредбата на чл.200 от Кодекса на труда. Работодателят носи имуществена отговорност за вреди от трудова злополука или професионална болест, които са причинили временна неработоспособност, трайна неработоспособност над 50 на сто или смърт на работника/служителя. Отговорността на работодателя не зависи от това, дали негов орган или работник/служител има вина за настъпване на трудовата злополука или професионално заболяване. Работодателят носи отговорност дори когато трудовата злополука е причинена от непреодолима сила при или по повод изпълнението на възложена работа.

Съгласно чл.200, ал.3 от Кодекса на труда, *„Работодателят дължи обезщетение за разликата между причинената вреда - немуществена и имуществена, включително пропуснатата полза, и обезщетението и/или пенсията по общественото осигуряване.“*

Всеки работодател би следвало да е заинтересован от сключването на застраховка, покриваща отговорността му по отношение на неговите работници/служители.

Както при всяка друга застраховка и при застраховка „Отговорност на работодателя“ от най-важно значение са покритите рискове. Основните покрити рискове по застраховката са тези по чл.200 от Кодекса на труда. Някои застрахователи предлагат и допълнително покритие: за разходите, които работодателят е направил за ограничаване на вредите; разходи за експерти и свидетели във връзка с граждански дела срещу работодателя по повод ангажиране на отговорността му по чл.200 от Кодекса на труда.

По принцип от покритието по тази застраховка се изключва отговорност за вреди, настъпили в следствие на:

- неспазване на нормативни изисквания за безопасност на труда и противопожарната охрана, от страна на работодателя;
- употреба и въздействие на алкохол, опиати или наркотични вещества от страна на работника/служителя;
- умишлено увреждане от страна на работника/служителя.

Възможно е в Общите си условия по застраховката, застрахователят да посочи и други изключени рискове.

Лимита на отговорност се определя от страните по застрахователния договор, основно с оглед изискванията на работодателя. Лимита на отговорност представлява сума, до която застрахователят ще изплаща обезщетения вместо работодателя, за вреди за които работодателят отговаря в това си качество. Застрахователят не може да бъде задължаван да изплаща обезщетения, чиито размер (поотделно или общо) надхвърлят лимита, записан в застрахователния договор. В случай, че обезщетението (съответно обезщетенията) надхвърлят лимита на отговорност по застрахователния договор, разликата ще бъде за сметка на работодателя. Това означава, че е в интерес на работодателя да сключи застрахователен договор с по-висок лимит на отговорност. Разбира се това води и до определяне на по-висок размер на застрахователната премия.

Размера на застрахователната премия се определя съобразно лимита на отговорност. Премията може да се плати еднократно или на разсрочено плащане, в зависимост от постигнатата договореност между страните. При разсрочено плащане работодателят следва внимателно да следи за своевременното погасяване на поредната вноска от застрахователната премия. Съгласно чл. 225, във връзка с чл.202 от Кодекса

за застраховането, при неплащане на разсрочена вноса от застрахователната премия, застрахователят може да намали застрахователната сума (лимита на отговорност), да измени застрахователния договор или да го прекрати. По принцип застрахователят може да упражни правата си не по-рано от 15 (петнадесет) дни от датата, на която работодателя е получил писмено предупреждение. Специално внимание обаче следва да се обърне на разпоредбата на изречение второ на чл.202, ал.2 от Кодекса за застраховането, съгласно която предупреждението се смята за връчено в случай, че в застрахователната полица застрахователят изрично е посочил, кое от правата си ще упражни след изтичане на 15-дневния срок.

В Общите си условия по застраховката, застрахователите подробно описват задълженията на страните по договора и по-специално тези на застрахования. Въпреки различията между Общите условия на отделните застрахователи, като общи могат да се изведат следните изисквания:

- преди сключване на договора да бъдат обявени обстоятелствата, имащи значение за определяне на риска (за тези обстоятелства по принцип застрахователят поставя писмено въпроси на работодателя);
- по време на действие на договора, в случай че обстоятелствата, имащи значение за определяне на риска се променят, незабавно да уведоми за това застрахователя;
- да се спазват изискванията за безопасност на труда;
- да осигурява достъп на застрахователя за проверка по спазване на дадени от него или от контролни органи предписания, отнасящи се до безопасността на труда.

Неспазването на задълженията на работодателя по застрахователния договор могат да доведат до тежки санкции – прекратяване на застрахователния договор, преизчисляване на застрахователната премия, отказ за изплащане на застрахователно обезщетение.

При настъпване на застрахователното събитие, работодателят следва възможно най-бързо да уведоми застрахователя за настъпилото застрахователно събитие. Съгласно разпоредбата на чл.224 от Кодекса за застраховането, в случай, че срещу работодателя бъдат предявени съдебни иски за ангажиране на отговорността му, покрити по тази застраховка, той следва в срок до 7 (седем) дни след узнаването да уведоми застрахователя. Работодателят е длъжен да поиска привличането на застрахователя в процеса като трето лице-помагач.

Съгласно чл.228 от Кодекса за застраховането, спогодба, постигната в конкретния случай между пострадалото лице и работодателя, както и евентуално признаване на задължението за обезщетяване от страна на работодателя, имат действие за застрахователя само, ако той ги одобри. Поради това е препоръчително, при възникване на застрахователно събитие по тази застраховка, работодателят да съгласува действията си по отношение на пострадалите лица, със застрахователя.